

PROGRAMUL ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE PROBLEME (PBL) PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR

Acest program de formare, dezvoltat și implementat de experți educaționali din cadrul CDA al UVT, este finanțat în cadrul proiectului POCU/320/6/21/121030 „Împreună universități și angajatori. Un sistem integrat de programe educaționale inovative”. Programul este acreditat ca program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă.

Fundamentu științific al abordării pedagogice centrale a acestui program de formare este Învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning – PBL). Abordarea PBL urmărește stimularea procesului de învățare prin confruntarea cursanților cu probleme practice specifice domeniului în care se formează.

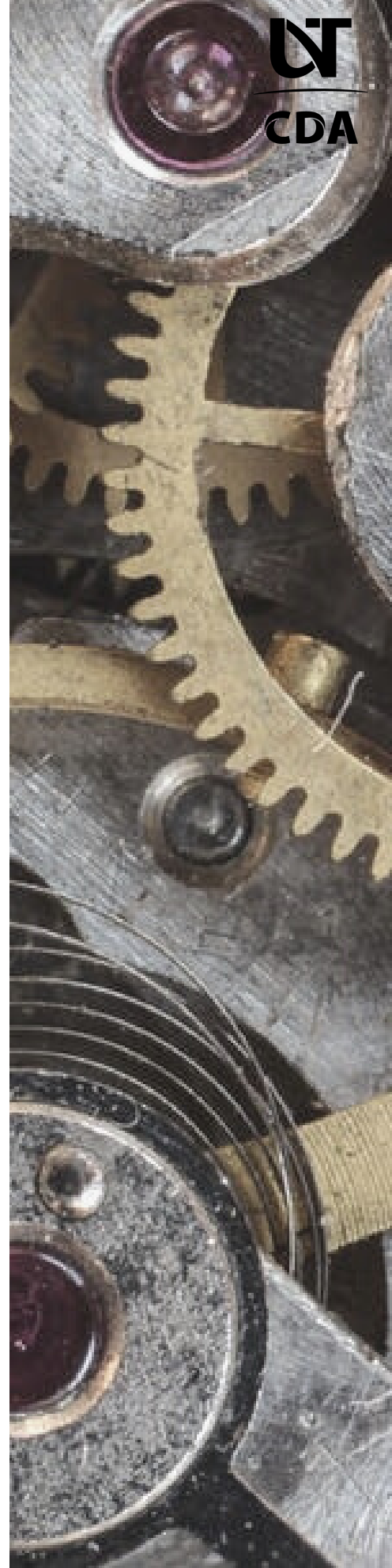
Scopul programului constă în dezvoltarea competențelor pedagogice necesare personalului didactic universitar pentru elaborarea de oferte educaționale inovatoare, centrate pe student, prin utilizarea PBL ca abordare generală a instruirii și învățării studenților.

Beneficiile participanților

- un pachet curricular (ex.: fișa disciplinei, mijloace didactice, planuri de activitate, instrumente de evaluare etc.) pentru abordarea în format PBL a unei discipline pe care o susțin în practica curentă;
- mai bună înțelegere a celor mai recente teorii privind învățarea bazată pe rezolvarea de probleme ca ofertă educațională inovatoare și centrată pe student;
- competențe superioare de proiectare, implementare și evaluarea prin utilizarea PBL ca abordare generală a instruirii și învățării studenților;
- apartenența la o comunitate de învățare, prin care cadrul didactic este sprijinit pentru dezvoltarea sa profesională și în care poate face schimb de bune practici cu alte cadre didactice universitare.

Detalii despre program

- Programul cuprinde disciplinele:
 - D1. Cum putem stimula învățarea eficientă?
 - D2. Elaborarea problemelor în abordarea PBL
 - D3. Tehnici de coordonare a activităților instructive în PBL
 - D4. Stimularea implicării educabililor în abordarea PBL
 - D5. Feedback și consiliere didactică
- **Format:** față în față
- **Perioada de desfășurare a programului:** septembrie 2019–iunie 2020
- **Total ore de formare:** 150 de ore
- **Formații de lucru:** 15 cursanți/grupă
- **15 ECTS**

Desfășurarea programului

În cadrul acestui program, PBL este atât modalitate de abordare pedagogică a disciplinelor, procesul instructiv-educativ fiind bazat pe construirea de probleme și rezolvarea acestora conform abordării PBL, cât și conținut de învățământ, urmărindu-se ca grupul de cursanți să poată la finalul programului să dezvolte și să implementeze oferte educaționale bazate pe utilizarea abordării PBL.

În momentul înscrierii în program, viitorul cursant va alege o disciplină pe care o susține în activitatea didactică proprie curentă sau o nouă disciplină, pe care intenționează să o propună ca disciplină studenților în cursul anului universitar viitor. În cadrul programului de formare, disciplina aleasă va fi numită disciplină reper pentru cadrul didactic respectiv. Toate aplicațiile pe care un cadru didactic universitar înscris în program le va face de-a lungul programului de formare vor viza disciplina reper aleasă.

Evaluarea programului:

- **Evaluarea pe parcurs** este una de tip formativ, bazată pe oferirea de feedback pentru îmbunătățirea calității produselor activității cursantului;
- **Evaluarea finală** a unei discipline constă în prezentarea portofoliului de produse ale activității cursantului realizate de-a lungul disciplinei;
- **Portofoliul final de absolvire** a programului va conține elementele curriculare ale disciplinei reper alese de către cursant la înscrierea în program, pe care acesta le-a elaborat în cadrul activităților tuturor disciplinelor programului.

În această fază a implementării programului, pot participa doar cadre didactice universitare din cadrul UVT sau din cadrul celor 3 parteneri implicați în proiect:

Partener 1: Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu

Partener 2: Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița

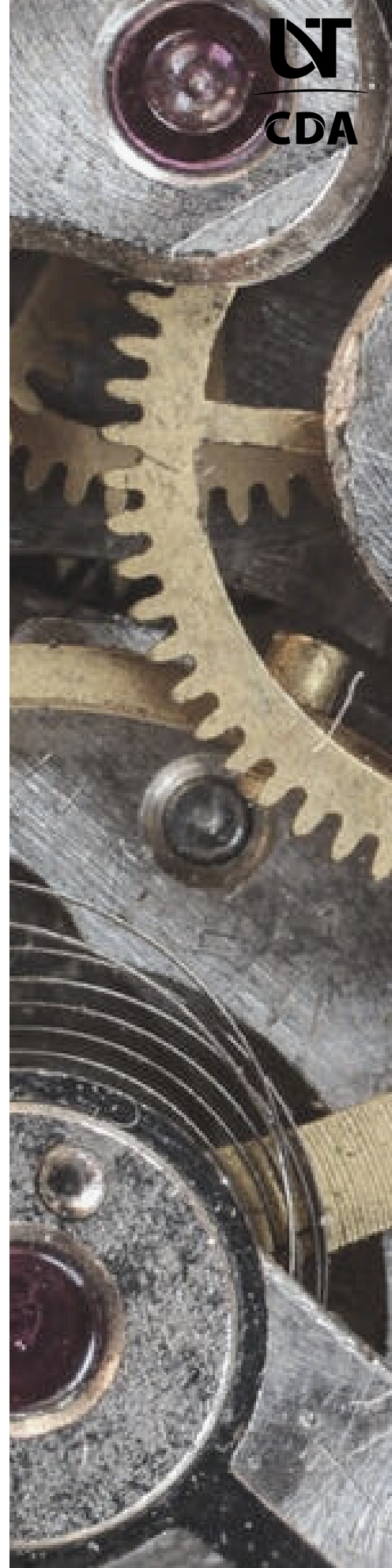
Partener 3: Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Ulterior, acest program de formare va fi inclus în oferta de formare continuă a CDA din cadrul UVT și va putea fi accesat de orice cadru didactic universitar din România.

Mai multe detalii pot fi accesate [aici](#), iar cei interesați se pot înscrie [aici](#).

Stadiul de implementare a proiectului

Până în prezent, programul PBL a fost implementat la doi dintre partenerii implicați în acest proiect: în perioada **iul. – aug. 2019** > Partener 1: *Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu* și în perioada **sept – oct. 2019** > Partener 3: *Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava*.

a. Impresiile formatorilor

• Lect. univ. dr. Ana-Maria Radu-Pop

În calitate de coordonatoare a primului dintre cele patru module ale programului PBL pentru învățământul universitar, dincolo de întrebările generate de dorința cursanților de a ști mai multe sau de a înțelege mai bine anumite aspecte legate de conținutul predat, a trebuit să fac față, din capul locului, atât în cadrul cursurilor susținute la Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu, cât și la cele desfășurate la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava și unor întrebări apărute, pe de-o parte, dintr-un soi de neîncredere în eficiența cursurilor de formare, în general, și, pe de altă parte, dintr-o convingere aproape unanimă că, în ciuda faptului că profesorii fac, în sistemul de învățământ românesc, tot posibilul, rezultatele scontate nu vor apărea niciodată.

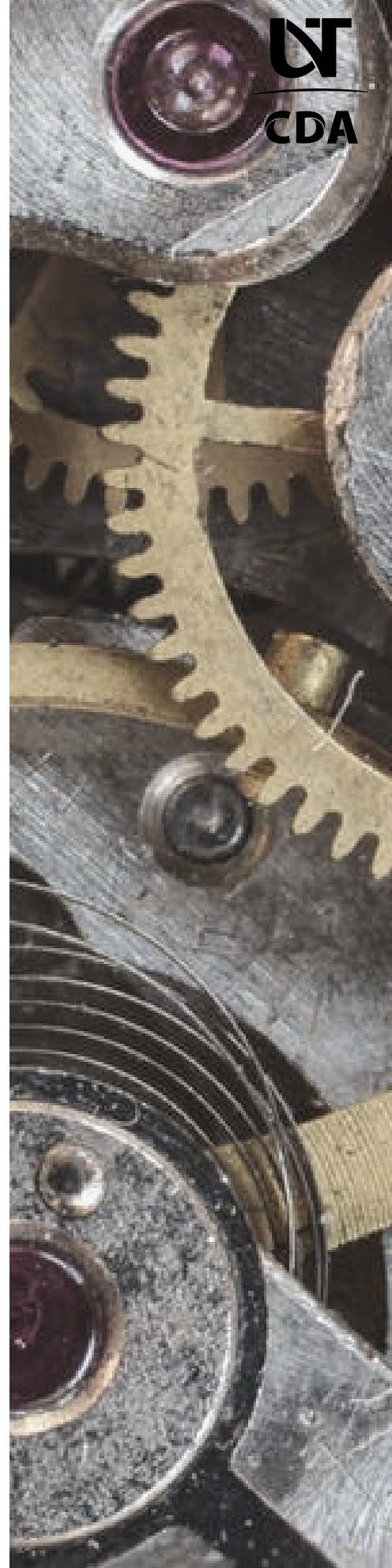
Cum timpul alocat fiecărui modul este relativ scurt, consider o reușită faptul că după acest prim contact al cursanților cu principiile, valorile și strategiile PBL, întrebările și neîncrederea – chiar dacă nu au dispărut – s-au nuanțat vizibil și că una dintre problemele din sistemul nostru de predare identificate de către participanți constă tocmai în acel «noi, profesorii, facem tot posibilul». De altfel, această sintagmă a fost modificată, cu umor, de către un coleg participant în «noi, profesorii, facem totul posibil», inclusiv să transferăm o parte din responsabilitate/responsabilități (și) asupra studenților, așa cum se întâmplă în PBL.

• Lect. univ. dr. Corina Turșie

În calitate de formator în cadrul programului PBL, mă ocup de tema „Elaborarea problemelor în învățarea bazată pe probleme”. În urma primelor două experiențe de predare a acestui curs la UCB Tg.-Jiu, respectiv, la UȘM Suceava, mi s-a confirmat așteptarea de a constata că, așa cum și eu, când am parcurs un modul PBL de formare în urmă cu doi ani, la Universitatea din Maastricht, am resimțit multă nerăbdare de a descoperi rapid „rețeta succesului” PBL, la fel și colegii noștri de la cele două universități au trecut prin aceleași stări. Având drept etalon așteptările mele de acum doi ani, am proiectat activități menite să stingă această stare prin deschiderea cutiei negre a PBL – construirea problemelor. Cea mai utilă experiență pentru cursanți a fost categoric cea de-a doua parte a cursului, când s-a lucrat hands-on. S-au scris și dezbătut probleme PBL, am oferit feedback personalizat fiecărui cursant, iar aceste activități mi-au adus satisfacția de a vedea majoritatea colegilor realizând saltul calitativ în înțelegerea acestei metode de predare-învățare.

Conf. univ. dr. Aurora Murgea

Probabil cea mai mare, dar totodată și interesantă provocare cu care m-am confruntat pe parcursul modului de instruire a fost eterogenitatea cursanților, ca vârstă, pregătire anterioară, domeniu de competență și, de ce nu, nivel de autoritate. Suntem obișnuiți să avem în sală cursanți de vârste și preocupări similare, iar în cazul meu, fiindcă predau la anii terminali, cu un anume bagaj de cunoștințe, noțiuni și atitudini oarecum asemănătoare față procesul de învățare.

Armonizarea alternativelor diferite de lucru din diferite domenii (spre exemplu al sistemului precis, sintetic și oarecum matematic de răspuns al inginerilor la problemele date cu cel al colegilor de la Litere, mult mai înclinați spre discuții), gestionarea unor grupe de lucru de adulți cu personalități formate și obișnuiți să stea de cealaltă parte a catedrei a fost, după cum spuneam, o provocare, dar, totodată, și una dintre cele mai interesante experiențe educaționale pe care le-am avut vreodată.

• **Lect. univ. dr. Valentina Carina Mureșan**

Consider că partea cea mai importantă a formării a fost schimbul de bune practici, în cadrul discuțiilor pe echipe sau în grupul extins, pornind de la întrebări comune despre unde anume există loc de ajustări în procesul de învățare-predare și care anume ar fi acestea. Am avut situații în care cursanții au dus preocuparea găsirii unor soluții dincolo de contextul formării, în care aceștia și-au pus întrebări punctuale unii altora despre obiectivele fixate, despre activitățile desfășurate sau despre forma de evaluare aleasă – la unul dintre cursuri, un participant vorbea despre reușita unui experiment de acasă, venit din nevoia de a preda noțiuni de matematică propriului copil, astfel încât acesta să fie implicat și să poată aplica ceea ce învață. Entuziasmul reușitei a avut un puternic efect motivator pentru întregul grup.

b. Impresiile cursanților

La finalizarea fiecărui program, participanții au fost rugați să completeze un formular care evaluează percepția lor asupra felului în care s-a desfășurat modulul la care au luat parte. Obiectivele vizate de acest formular au fost: (a) identificarea percepției subiective a participanților asupra calității cursului și (b) identificarea nivelului de intenție a participanților de a aplica cele învățate în practica curentă. Iată mai jos câteva reacții ale cursanților noștri:

- *Abordarea propusă de acest model a fost provocatoare, însă care a generat și confuzii. Mi-a plăcut abordarea cursului și derularea modulului chiar în formatul PBL, ceea ce a fost într-adevăr o experiență clarificatoare pentru înțelegerea principiilor de bază ale PBL.*
- *Modulul 1 făcut cu dna Ana-Maria Pop a fost o adevărată plăcere. Este o profesoară foarte bună care a reușit să facă plăcută o experiență la care mulți nu se așteptau (durata și seriozitatea cu care s-a predat cursul). Pe lângă aspectele PBL predate (care mi-au stârnit interesul pentru o predare personală mai eficientă), am apreciat și felul în care dna Pop își desfășoară activitatea (deschidere, profesionalism, atmosferă plăcută, disponibilitate). Este prima dată când am învățat să fac corect o fișă a disciplinei. Multe mulțumiri și felicitări doamnei Pop!*
- *Modulul 3 ne-a ajutat să transpunem în practică cunoștințele teoretice discutate anterior. Modulul 2 ne-a ajutat să înțelegem mai bine aspectele teoretice legate de sistemul PBL. S-a armonizat foarte bine cu modulul unu, iar dna Mureșan a fost un exemplu de profesionalism și pregătire profesională.*
- *Modulul 4 a fost perfect. :) A încheiat armonios pregătirea noastră PBL și ne-a făcut să înțelegem prin exemple de activități pertinente cum se derulează o predare în sistem PBL. Cu siguranță că acest lucru a fost posibil doar prin talentul deosebit pentru predare, organizarea desăvârșită și inteligența dnei Murgea. Felicitări doamnei profesor!*

